

Gezamenlijke obstakels en oplossingen voor circulaire overheidsopdrachten – Eerste conclusies uit de interactieve werksessies

Dit document is een eerste synthese van de resultaten van de interactieve sessies van de stakeholder workshop. Het is een compilatie van de verkregen informatie uit de 3 werkgroepen. In elke werkgroep mocht elke deelnemer een aantal punten toekennen aan de verschillende (reeds gekende en bijkomende) obstakels. Al deze punten werden samengeteld (over de 3 werkgroepen heen) om een idee te krijgen welke obstakels het vaakst werden aangehaald (en dus ondervonden door de mensen in de praktijk). Sommige obstakels werden in de verschillende groepen verschillend benoemd maar hadden een gemeenschappelijke betekenis (zoals kennis circulaire criteria, gebrek aan tools en gebrek aan voorbeelden), deze werden dan ook gegroepeerd. Voor deze 5 “top-obstakels” is opgesteld welke suggesties er in de 3 werkgroepen werden geopperd om hieraan oplossingen te bieden.

Meer gedetailleerde voorstellen voor oplossingen zullen in het finaal rapport van de studie ‘Circulaire economie en overheidsopdrachten in Brussel’ worden uitgewerkt.

1. Kennis circulaire criteria en Circulaire Economie (CE) (9 punten) & Gebrek aan CE/Life Cycle Costing (LCC) tools: om circulariteit te meten en offertes te vergelijken (8 punten) & gebrek aan voorbeelden (27 punten)

- **Modelbestekken** (catalogus met representatieve, echte ‘CE’ bestekken) en voorbeeld criteria per productgroep/sector, circulariteitsclausules
- **Definiëren van criteria:** het aantal moet beperkt zijn, maar ze moeten wel goed uitgewerkt zijn (de opzet, het doel en verificatiemogelijkheden moeten duidelijk zijn). Het opstellen van concrete CE criteria, deze moeten verifieerbaar en **op elkaar afgestemd** zijn. Vertaal de vooropgestelde criteria naar procedures (templates) die **gebruiksklaar zijn voor aankopers**.
- De **tools** (om circulariteit te meten en offertes te vergelijken) moeten **open source** zijn, eenvoudig en identiek in Vlaanderen/Brussel/Wallonië/EU (NL)
- **Sectorplatformen** oprichten – samen met sector werken aan criteria/clausules. Teamwork – belangenvertegenwoordigers in één werkgroep samenbrengen.
- **Gids (fiches) met goede voorbeelden** (eventueel vanuit het buitenland als er nog niet voldoende Brusselse goede voorbeelden te vinden zijn mbt CE)¹. **Voorbeelden delen**.

¹ Op de website van Leefmilieu Brussel zijn verschillende tools, gidsen en documenten mbt duurzame overheidsopdrachten te vinden, maar nog niet specifiek voor circulaire overheidsopdrachten <http://www.environnement.brussels/thematiques/consommation-durable/marches-publics-durables/tous-nos-outils-et-documents-utiles>

Opgemerkt wordt dat het om iets nieuws gaat, met als risico dat als iedereen wacht op voorbeelden van anderen, er geen zullen komen. De gids moet voorbeelden van opdrachten bevatten die niet enkel betrekking hebben op aankoop van materialen (vb. voorbeelden van logistiek, HR, ...).

- Forum/**netwerk om kennis te delen** (eventueel binnen de bestaande groep duurzaam aankopen)
- **CE bekender maken**
- **Helpdesk uitbreiden met CE inkoopkennis**
- **Kennis levenscyclus**
- **Sensibilisatie van alle belanghebbenden** via seminars (zoals dit seminarie)
- **Pilootprojecten** opzetten om het belang (en de winst) voor iedereen te demonstreren en hierover communiceren.

2. Angst voor meerkost (6 punten)

- **Bekendmaken van pilootprojecten met een positieve financiële balans**
- **Life Cycle Costing/Total Cost of Ownership gebruiken**
- In sommige gevallen moet **politieke keuze** gemaakt worden voor **iets wat misschien nog duurder is, maar maatschappelijk veel oplevert**

3. Rol van de aankoper (interne tegenstellingen in organisaties (verschillende beleidsdoelstellingen, vanuit juridische en beleidshoek, juristen soms tegenwerking,...) (6 punten)

- **Opleiding aankopers** (verandering van gewoontes en verandering van werkwijzes, dit is niet eenvoudig en vergt tijd)
- Vertaal de vooropgestelde criteria naar procedures (**templates**) die **gebruiksklaar** zijn voor aankopers
- Meer vanuit **marktraadpleging** oplossingen suggereren (mee definiëren behoefte,...)
- Voert de aankoper uit van wat de organisatie hem vraagt te bestellen (bv. bestel 10 bedrijfswagens) of krijgt hij de ruimte om **mee te denken in de werkelijke behoefte en beste invulling hiervan** (bv. voor mobiliteit: zouden we niet beter 5 wagens bestellen en 10 extra Openbaar vervoer abonnementen?)
- **Richtlijnen voor marktverkenning**. Wat zijn de mogelijkheden? Zijn Product Dienst Combinaties mogelijk (functionaliteit economie = diensten in plaats van producten)?,...

4. Aanbod markt (hoe lokale circulaire economie bevorderen binnen wettelijk kader), benutten lokale competenties (5 punten)

- **Richtlijnen voor marktverkenning**. Wat zijn de mogelijkheden?
 - Databank opstellen CE bedrijven. BE circular en Vlaanderen Circulair hebben beiden databanken van bedrijven actief in CE, waarom niet die op elkaar afgestemmen?
 - **Samenwerking**:
 - i. **in de keten** faciliteren
 - ii. aankoopcentrale (**bestellingen centraliseren**), opdrachtcentrale, gemeenschappelijke opdracht)
 - iii. **met scholen** (innovatieve en creatieve projecten)
 - Optimaal **inschakelen van de sociale economie** (kringwinkels, repair café,...)
-

- **Moeilijkheid** om prijs/markt/technologie **ontwikkelingen in de toekomst in te schatten** (en op basis daarvan de juiste beslissingen te nemen, de juiste termijn voor een contract te kiezen,...)
- Het **aanbod van materialen voor hergebruik uit ontmantelings/afbraakwerken doen toenemen** via de creatie van platformen voor stockage van overschotten (voor materialen die frequent gebruikt worden)

5. **Wettelijke toelaatbaarheid (5 punten)**

- Huidige **helpdesk uitbreiden met een jurist en expertise op vlak CE**
- **Catalogus** met representatieve en dus **wettelijk toegelaten bestekken**

STAPLE Terminologie change -

CONNAISSANCE EC ACHETEURS

DEF. sub E.C. ? ≠

* KENNIS CIRCULAIRE CRITERIA

CONNAISSANCES DE CRITERES DE CIRCULARITE

* WETTELIJKE TOELAATBAARHEID ADMISSIBILITE LEGALE

DURÉE MP. (trop long)

PROCEDURE NEGOCIÉE

* (ANGST VOOR) MEERKOST (PEUR DU) SURCOÛT

pendant procedure changements / innovations, prix

* AANBOD OP DE MARKT OFFRE DU MARCHÉ

Acheur locale ≠ compétence locale

APPROCHE ACHETEUR (en, particip.) formation, ...

* STANDARDS INDICATEURS ? (révisé)

EVALUATION OFFRES ?

METHODOLOGIE L'CHOIX MULTI-CRIT.

* PAS DE PARTAGE D'EXPERIENCE

v.B.N. ? EXEMPLES

plus larges que niches?

MATERIAUX > que HR, Log, ...

